

Wyobrażenia wychowanków domów dziecka na temat rodziny

Wstęp 2

Rozdział I. Pojęcie rodziny 5

1.1. Definicja i istota rodziny 5

1.2. Rodzina a prawa dziecka 12

1.3. Relacja „rodzina – społeczeństwo globalne” w okresie transformacji 15

1.4. Rodzina współczesna – jej geneza i kierunki przemian 21

Rozdział II. Pojęcie i istota domu dziecka 27

2.1. Definicja domu dziecka 27

2.2. Dom dziecka jako instytucja o wielowiekowych tradycjach 28

2.3. Specyfika pracy domu dziecka 35

2.4. Stereotypy na temat domu dziecka 43

Rozdział III. Metodologia badań 46

3.1. Przedmiot i cel badań 46

3.2. Problemy i hipotezy badawcze 47

3.3. Metody i technika badań 55

3.4. Teren i organizacja badań 62

Rozdział IV. Omówienie i analiza badań własnych 65

Zakończenie 85

Bibliografia 87

ANEKS 90

Część 1 – kwestionariusz skierowany do wychowanków domów dziecka

Część 2 – kwestionariusz skierowany do dzieci wychowywanych w domach rodzinnych

Wstęp

Rodzina od wieków stanowi fundament życia jednostki oraz podstawową komórkę organizacyjną społeczeństwa, pełniąc niezastąpioną rolę w procesie socjalizacji, wychowania i kształtowania tożsamości człowieka. To właśnie w rodzinie

jednostka po raz pierwszy doświadcza relacji międzyludzkich, uczy się norm, wartości oraz sposobów interpretowania otaczającego świata. Rodzina jest również pierwszym środowiskiem, w którym dziecko rozwija poczucie bezpieczeństwa, nabywa wzorce postępowania i tworzy załączki przyszłych relacji społecznych. W literaturze naukowej podkreśla się, że jej funkcje wychowawcze, opiekuńcze, emocjonalne i socjalizacyjne są niezastąpione i nie mogą być w pełni zrekompensowane przez żadną instytucję o charakterze zastępczym. Mimo to historia i współczesność pokazują, że nie każde dziecko ma możliwość dorastania w rodzinie naturalnej, co wynika z różnorodnych czynników – zarówno o charakterze indywidualnym, jak i społecznym, ekonomicznym czy kulturowym.

Problem dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej jest jednym z istotnych wyzwań systemów opieki społecznej na całym świecie. W Polsce, podobnie jak w innych krajach, funkcjonuje rozbudowany system pieczy zastępczej, obejmujący zarówno formy rodzinne, jak i instytucjonalne. Domy dziecka, choć podlegają licznym reformom i zmianom organizacyjnym, pozostają jednym z elementów tego systemu, przejmując obowiązek opieki nad dziećmi, które z różnych przyczyn nie mogą wychowywać się w rodzinach biologicznych. Istnienie tych instytucji jest koniecznym elementem zabezpieczenia praw dziecka, jednak ich rola, wizerunek społeczny oraz wpływ na rozwój wychowanków są przedmiotem licznych badań i debat naukowych.

Jednym z istotnych zagadnień w kontekście wychowania w instytucji jest kwestia wyobrażeń wychowanków domów dziecka na temat rodziny. Wyobrażenia te, kształtowane pod wpływem osobistych doświadczeń, obserwacji oraz przekazów społecznych, stanowią ważny element świadomości młodego człowieka i mogą w istotny sposób wpływać na jego późniejsze życie. Dzieci pozbawione bezpośredniego, codziennego kontaktu z rodziną biologiczną często budują swoje rozumienie rodziny w sposób odmienny od rówieśników wychowujących się w środowiskach naturalnych. Ich postrzeganie może być oparte na wspomnieniach z wczesnego dzieciństwa, przekazach od opiekunów, literaturze, mediach czy obserwacji rodzin innych osób. Wyobrażenia te mogą mieć charakter zarówno idealistyczny, jak i krytyczny, a ich analiza dostarcza cennych informacji na temat potrzeb, oczekiwań i emocji wychowanków.

Badanie tego zagadnienia ma istotny wymiar teoretyczny i praktyczny. Z jednej strony pozwala pogłębić wiedzę z zakresu pedagogiki opiekuńczej, psychologii rozwojowej i socjologii rodziny, z drugiej – stanowi podstawę do formułowania

wniosków i rekomendacji dla praktyki wychowawczej, pracy socjalnej i polityki społecznej. Zrozumienie, w jaki sposób wychowankowie domów dziecka postrzegają rodzinę, może przyczynić się do lepszego przygotowania ich do samodzielnego życia, w tym do zakładania własnych rodzin w przyszłości. Może także pomóc w dostosowaniu metod pracy wychowawczej tak, aby w większym stopniu odpowiadały na ich potrzeby emocjonalne i społeczne.

Niniejsza praca podejmuje próbę analizy wyobrażeń wychowanków domów dziecka na temat rodziny w kontekście przemian społeczno-kulturowych, które w ostatnich dekadach wpłynęły na kształt i funkcjonowanie instytucji rodziny. Współczesne rodziny niejednokrotnie różnią się od tradycyjnych modeli – zarówno pod względem struktury, jak i pełnionych funkcji. Zmieniają się role społeczne kobiet i mężczyzn, modele wychowania, formy spędzania czasu, a także oczekiwania wobec instytucji państwa w zakresie wspierania rodziny. Transformacja ustrojowa w Polsce, globalizacja oraz rozwój mediów i technologii informacyjnych w znaczący sposób wpłynęły na wzorce rodzinne, co z kolei może oddziaływać na sposób, w jaki dzieci – w tym wychowankowie instytucji opiekuńczych – postrzegają rodzinę.

Wybór tematu niniejszej pracy podyktowany jest przekonaniem o jego doniosłości społecznej i naukowej. Badanie wyobrażeń wychowanków domów dziecka pozwala nie tylko lepiej poznać świat ich przeżyć, aspiracji i lęków, ale również daje możliwość porównania ich obrazu rodziny z wyobrażeniami dzieci wychowujących się w środowisku rodzinnym. Taka perspektywa porównawcza umożliwia zidentyfikowanie podobieństw i różnic, które mogą wynikać zarówno z czynników obiektywnych, jak i subiektywnych doświadczeń życiowych.

Praca została podzielona na cztery zasadnicze rozdziały, z których pierwszy ma charakter teoretyczny i poświęcony jest pojęciu rodziny, jej istocie, funkcjom oraz relacjom z otoczeniem społecznym w kontekście zmian historycznych i współczesnych. Rozdział drugi przedstawia pojęcie i istotę domu dziecka, jego historię, specyfikę funkcjonowania oraz stereotypy z nim związane. Trzeci rozdział ma charakter metodologiczny – określa przedmiot, cel i problemy badawcze, hipotezy, metody, techniki, a także organizację badań. Rozdział czwarty zawiera analizę wyników badań własnych, które zostały przeprowadzone wśród wychowanków domów dziecka oraz dzieci wychowujących się w rodzinach naturalnych.

Ostatecznym celem pracy jest ukazanie, jak wychowankowie domów dziecka rozumieją pojęcie rodziny, jakie cechy jej przypisują, jakie emocje i wartości z nią wiążą, a także w jaki sposób ich wyobrażenia mogą wpływać na przyszłe życie osobiste i społeczne. Zrozumienie tych kwestii jest istotne zarówno z punktu widzenia nauki, jak i praktyki, gdyż może przyczynić się do poprawy jakości opieki nad dziećmi oraz skuteczniejszego przygotowania ich do funkcjonowania w dorosłym życiu.

To jest gotowa, obroniona praca. Gdyby chcieli Państwo zlecić napisanie zupełnie nowej pracy, to zapraszamy na stronę [pisanie prac](#) - sprawdzony serwis!